

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВНІІЕ ЗУНУ

Борис ПОГРІЩУК

2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. проректора з науково-

педагогічної роботи ЗУНУ

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «ФІНАНСУВАННЯ ПРОЄКТІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ»

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність – 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Освітньо-професійна програма – «Фінанси»

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	ІРС (год.)	Тренінг, КПЗ (год.)	СРС (год.)	Разом (год.)	Залік (сем.)
Денна	3	6	28	14	3	6	99	150	6
Заочна	3	5,6	8	4	-	-	138	150	6

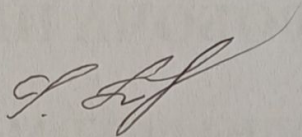
31.08.2023
[Signature]

Вінниця – ВНІІЕ ЗУНУ – 2023

Робочу програму склали д-р екон. наук, професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування ВНІІЕ ЗУНУ Галина ПОГРІЩУК та викладач кафедри фінансів, банківської справи та страхування ВНІІЕ ЗУНУ Діна ШКВАРУК

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування ВНІІЕ ЗУНУ (протокол №1 від 28 серпня 2023 року)

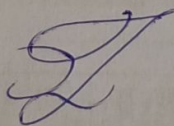
Завідувач кафедри фінансів,
банківської справи та
страхування
д.е.н., професор

Галина ПОГРІЩУК

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», (протокол № 1 від 30 серпня 2023 р.

Голова
групи забезпечення спеціальності
д-р екон. наук, професор

Ольга КИРИЛЕНКО

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСУВАННЯ ПРОЄКТІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ»

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСУВАННЯ ПРОЄКТІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ»

Дисципліна «Фінансування проєктів сталого розвитку»	Галузь знань, спеціальність, освітньо- професійна програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	Галузь знань – 07 «Управління та адміністрування»	Статус дисципліни блок вибіркових дисциплін Мова навчання українська
Кількість залікових модулів – 3	Спеціальність – 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»	Рік підготовки: <i>Денна – третій</i> <i>Заочна – третій</i> Семестр: <i>Денна – шостий</i> <i>Заочна – п'ятий, шостий</i>
Кількість змістовних модулів – 2	Освітньо-професійна програма – «Фінанси»	Лекції: <i>Денна – 28 год.</i> <i>Заочна – 8 год.</i> Практичні заняття: <i>Денна – 14 год.</i> <i>Заочна – 4 год.</i>
Загальна кількість годин – 150	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Самостійна робота: <i>Денна – 99 год.</i> <i>Заочна – 138 год.</i> Тренінг, КПЗ: <i>Денна – 6 год.</i> Індивідуальна робота: <i>Денна – 3 год.</i>
Тижневих годин – 10,7 год., з них аудиторних – 3 год.		Вид підсумкового контролю – залік

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСУВАННЯ ПРОЄКТІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ»

2.1. Мета вивчення дисципліни

В умовах ринкових відносин важливою умовою розвитку економіки є забезпеченість економічних агентів необхідним обсягом фінансових ресурсів. Зважаючи на перманентний дефіцит бюджетних ресурсів, ускладнення умов функціонування корпоративного сектору економіки питання ефективного

використання обмежених коштів через використання прогресивних управлінських технологій має першочергове значення. У сфері публічного управління та в корпоративному секторі зростає затребуваність у фахівців, що володіють азами застосування проєктного підходу до вирішення завдань розвитку, знаннями і навиками із залучення фінансових ресурсів з різних джерел для фінансування інвестиційних проєктів, узгодження цих проєктів із стратегічними пріоритетами розвитку на усіх рівнях публічного та корпоративного управління. Від професійних якостей цих фахівців залежить ефективність залучення ресурсів для втілення інвестиційних проєктів розвитку територіальних громад, суб'єктів господарювання корпоративного сектору, а отже, можливість їх реалізації на практиці.

Метою викладання дисципліни «Фінансування проєктів сталого розвитку» є формування теоретичних знань та набуття практичних навичок застосування проєктного підходу при фінансуванні проєктів сталого розвитку в корпоративному та публічному секторі економіки. Вивчення дисципліни сприятиме формуванню у студентів знань та навиків пошуку фінансових ресурсів для реалізації проєктів розвитку, розуміння загальних принципів підготовки проєктів на отримання фінансування, вибору найбільш прийнятних форм та методів залучення фінансування, співпраці з донорами, управління фінансуванням та оцінювання ризиків у процесі реалізації проєктів сталого розвитку.

Предмет дисципліни – теоретичні засади та практичні аспекти застосування проєктного підходу при фінансуванні проєктів сталого розвитку в корпоративному та публічному секторі економіки.

2.2. Опис результатів, досягнення яких забезпечує вивчення дисципліни:

Завдання лекційних занять полягає в отриманні знань про:

- основні засади та можливості застосування проєктного підходу у фінансуванні сталого розвитку, види та принципи проєктного фінансування; сутність та специфіку проєктів сталого розвитку, сфер їхньої реалізації;

- нормативно-правову базу та організаційне забезпечення застосування проєктного підходу при реалізації проєктів сталого розвитку на рівні регіонів, територіальних громад, суб'єктів господарювання; організаційні аспекти участі фінансових установ, МФО у фінансуванні проєктів сталого розвитку, роль механізму міжмуніципального співробітництва у фінансуванні проєктів сталого розвитку територіальних громад;

- джерела, форми та методи залучення й використання фінансових ресурсів для реалізації проєктів розвитку;

- специфіку застосування інструментів кредитування, лізингу, ендавменту, краудфандингу, концесії при фінансуванні проєктів сталого розвитку; особливості фінансування проєктів розвитку за програмами міжнародної технічної допомоги, із залученням ресурсів МФО, боргових інструментів;

- зв'язок між публічною політикою, стратегічним плануванням розвитку та фінансуванням проєктів сталого розвитку, переваги застосування принципу прозорості при розробці й реалізації проєктів сталого розвитку; процедуру

валідації як спосіб забезпечення прозорості й інклюзивності проєктів сталого розвитку;

– порядок розробки проєктно-кошторисної документації, техніко-економічного обґрунтування проєктів розвитку;

– зміст та інструментарій управління проєктом розвитку в ході його реалізації.

Завдання практичних занять полягає в отриманні вмінь та навичок:

– оцінювання суспільних проблем та потреб для розробки проєктів сталого розвитку, пошуку шляхів вирішення проблем;

– визначення мети та завдань проєкту сталого розвитку, застосування методів SMART-аналізу, «дерева проблем-дерева цілей», WBS та діаграми Гантта для функціонального та часового планування проєкту розвитку;

– опису життєвого циклу проєкту, оцінювання стейкхолдерів, ідентифікації екзо- та ендогенних чинників проєкту розвитку;

– пошуку джерел фінансування проєктів сталого розвитку, оцінювання грантових конкурсів;

– визначення ризиків реалізації проєкту сталого розвитку, методів їхнього зниження; визначення напрямів та способів забезпечення сталості проєкту розвитку; оцінювання ефективності проєктів сталого розвитку;

– складання бюджету проєкту, підготовки проєктної заявки на залучення фінансування проєкту сталого розвитку;

– організації виконанням проєкту сталого розвитку, формування проєктної команди, розподілу функцій та відповідальності.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСУВАННЯ ПРОЄКТІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ»

Змістовий модуль 1. Інституційно-теоретичні засади фінансування проєктів сталого розвитку

Тема 1. Концептуальні основи проєктного підходу у фінансуванні сталого розвитку

Концепція сталого розвитку та її вплив на фінансову систему. Базові концепти та принципи сталого розвитку. Економічний, соціальний, екологічний аспекти сталого розвитку. Фінансові ресурси, задіяні у фінансуванні сталого розвитку та їх класифікація. Соціалізація фінансів. Поняття «зелених» фінансів. Корпоративна соціальна відповідальність.

Основні засади та можливості застосування проєктного підходу у фінансуванні сталого розвитку. Види та принципи проєктного фінансування. Змісту та специфіка проєктів сталого розвитку, сфери їх реалізації. Світовий досвід фінансування проєктів розвитку та перспективи його запозичення.

Література : 1,2,8,10,11,12,13.

Тема 2. Інституційне забезпечення фінансування проєктів сталого розвитку

Нормативне та організаційне забезпечення застосування проєктного підходу при реалізації проєктів сталого розвитку. Державна стратегія регіонального розвитку та План заходів її реалізації, їх вплив на фінансування проєктів сталого розвитку. Політика Національного банку України щодо розвитку сталого фінансування на період до 2025 року.

Організаційні аспекти участі фінансових установ, МФО у фінансуванні проєктів сталого розвитку. Роль банківського сектору у фінансуванні проєктів сталого розвитку. Європейський інвестиційний банк у фінансуванні проєктів сталого розвитку. програми фінансової допомоги ЄС в Україні. Моніторинг проєктів, які фінансуються за кошти фондів ЄС.

Необхідність, призначення і нормативно-правова база функціонування Державного фонду регіонального розвитку. Обсяги фінансування ДФРР та порядок їх розподілу у розрізі регіонів. Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури ОТГ: нормативно-правове забезпечення та напрями спрямування.

Міжмуніципальне співробітництво як механізм фінансування проєктів сталого розвитку на регіональному рівні.

Література: 7,8,10,11,12,13.

Тема 3. Джерела та методи фінансування проєктів сталого розвитку

Джерела, форми та методи залучення й використання фінансових ресурсів для реалізації проєктів розвитку. Глобальна та національна система фінансування сталого розвитку. Пошук фінансування проєктів сталого розвитку. Офіційна допомога розвитку ООН. Програми міжнародної технічної допомоги. Глобальний екологічний фонд. Зелений кліматичний фонд.

Інструменти кредитування проєктів розвитку, використання лізингу, концесії при фінансуванні проєктів розвитку. Зелені (соціально відповідальні) інвестиції. Зелені облігації. Роль ЕСКО-фінансування у реалізації проєктів розвитку. Іпотечне фінансування та кредитування. Іпотечні цінні папери та їх роль у фінансуванні житлових проєктів. Державно-приватне партнерство як метод фінансування проєктів сталого розвитку. Імпакт-інвестування у фінансуванні проєктів сталого розвитку.

Державне фінансування проєктів сталого розвитку. Форма інвестиційної програми та проєкту регіонального розвитку, який може реалізовуватись за рахунок коштів ДФРР та порядок її заповнення. Принципи та основні помилки формулювання змісту, мети і завдань проєкту, розрахунку бюджету. Порядок оцінювання відповідності вимогам законодавства програм та проєктів регіонального розвитку, які можуть реалізовуватись за рахунок коштів ДФРР. Порядок формування та затвердження проєктів, які можуть реалізуватись за рахунок субвенції на розвиток інфраструктури ОТГ. Правила та проблеми підготовки проєктних заявок на фінансування за рахунок коштів субвенції.

Ендавмент-фонди як інструмент фінансування проєктів розвитку у сфері освіти. Краудфандинг та мікрокредитування, їх перспективи у фінансуванні проєктів сталого розвитку.

Міжнародне фінансування проєктів сталого розвитку та вирішення глобальних екологічних проблем. Особливості фінансування проєктів розвитку за програмами міжнародної технічної допомоги, із залученням ресурсів МФО, боргових інструментів.

Література: 2, 8, 11, 12, 13, 14.

Змістовий модуль 2. Практичні аспекти фінансування проєктів сталого розвитку

Тема 4. Ініціювання та передінвестиційні дослідження проєктів сталого розвитку

Оцінювання суспільних проблем та потреб для розробки проєктів сталого розвитку, розробка шляхів вирішення проблем. Зв'язок між публічною політикою, стратегічним плануванням та фінансуванням проєктів сталого розвитку. Цілі сталого розвитку та необхідність їхньої інтеграції до управління публічними й корпоративними фінансами. Імплементация проєктного підходу в бюджетну практику. Переваги застосування принципу прозорості при розробці й реалізації проєктів сталого розвитку.

Формування інвестиційного задуму, розробка обґрунтування інвестицій у проєкт сталого розвитку. Технічний, інституційний, екологічний, соціальний, фінансовий аналіз проєкту розвитку. Проєктно-кошторисна документація, технікоекономічне обґрунтування проєкту сталого розвитку. Аналіз зацікавлених сторін та бенефіціарів. Оцінювання життєздатності проєкту. Поняття життєвого циклу проєкту розвитку. Поняття середовища проєкту, методичні підходи до оцінювання екзо- та ендогенних чинників розробки та реалізації проєкту розвитку.

Література: 2, 8, 10, 11, 12, 17.

Тема 5. Методичні засади розробки проєктів сталого розвитку

Методика розробки проєкту сталого розвитку. Постановка проблеми, мета та завдання проєкту розвитку. SMART-аналіз проєкту сталого розвитку. Застосування методу «дерева проблем-дерева цілей» для деталізації проєкту розвитку. План реалізації проєкту. WBS (ієрархічна декомпозиція робіт проєкту), правила та особливості її побудови. Діаграма Гантта та інші методи часового планування проєкту розвитку. Валідація як інструмент забезпечення прозорості й інклюзивності розробки проєкту сталого розвитку.

Пошук потенційних джерел фінансування проєкту сталого розвитку. Характеристика грантових конкурсів та їх особливості. Урядові, суспільні, приватні, корпоративні донори. Інформаційні джерела грантрайтингу. Складання бюджету проєкту, підготовки проєктної заявки на залучення фінансування. Ключові правила планування витрат проєкту сталого розвитку, основні помилки складання бюджету проєкту.

Література: 10, 11, 12, 13, 14.

Тема 6. Управління фінансуванням проєктів сталого розвитку в процесі їх реалізації

Розуміння змісту управління проєктом розвитку в процесі його реалізації. Провідні та забезпечувальні функції управління проєктом сталого розвитку.

Організаційні засади управління проєктами розвитку в публічному секторі. Поняття проєктного офісу. Типи проєктних офісів у публічному секторі, їхні завдання та сфера відповідальності. Форми створення проєктних офісів в органах публічної влади. Аутсорсинг, аутстафінг.

Організація управління виконанням проєкту, формування проєктної команди, розподіл функцій та відповідальності. OBS (організаційна структура проєкту) та правила її побудови. Підходи до формування команди проєкту розвитку. RAM (матриця відповідальності).

Схеми взаємодії суб'єктів в процесі реалізації проєкту. Особливості правового регулювання договірних відносин в проєктному фінансуванні. Порядок укладання договорів. Основні види договорів, які укладаються в процесі реалізації проєктів. Підрядні тендери та контакти на виконання проєктів сталого розвитку. Порядок прийомки виконаних робіт та готових об'єктів та його основні стадії(етапи). Перспективи концесійних проєктів в Україні, особливості їхнього фінансування.

Література: 1, 3, 4, 5, 9, 11, 16, 17.

Тема 7. Управління ризиками проєктів сталого розвитку та оцінювання ефективності їх фінансування

Проєктна діяльність як сфера високо ризикових операцій. Види ризиків, що виникають на різних стадіях життєвого циклу проєкту. Класифікація проєктних ризиків. Систематичні та несистематичні ризики проєкту розвитку. Методи оцінювання ризиків реальних проєктів. Процедура експертного аналізу ризику. Аналіз ризику методом побудови дерева рішень. Особливості застосування кумулятивного методу в процесі оцінювання ризику проєкту розвитку.

Метод чутливості реагування, особливості його застосування в проєктному аналізі для оцінювання ризику. Основні етапи аналізу чутливості реагування. Визначення по-факторної еластичності проєкту. Оцінка критичних значень змінних проєкту. Побудова матриці перевірочних процедур для змінних проєкту. Недоліки та обмеженість аналізу чутливості.

Метод сценаріїв та особливості його застосування. Прогнозування оптимістичного та песимістичного сценаріїв за проєктом та визначення критерію ефективності проєкту з урахуванням ймовірності настання визначеного сценарію проєкту. Характеристика методу імітаційного моделювання(методу Монте-Карло). Порядок проведення аналізу ризику за методом Монте-Карло.

Особливості управління ризиками проєктів розвитку. Основні принципи та інструменти управління ризиками проєкту: інструменти запобігання та контролю ризиків; інструменти страхування ризиків; інструменти поглинання ризиків.

Особливості розподілу ризику між учасниками проекту. Поняття сталості проекту розвитку, його види та способи забезпечення. Методичний інструментарій для оцінювання ефективності проектів розвитку.

Література: 1,3,4,5,9,11,13,14,19,22,25.

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ З ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСУВАННЯ ПРОЄКТІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ»

(денна форма навчання)

Тема	Години					
	Лекції	Практичні заняття	СРС	ІРС	Тренінг, КПЗ	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. Інституційно-теоретичні засади фінансування проектів сталого розвитку						
Тема 1. Концептуальні основи проектного підходу у фінансуванні	4	2	10	2	3	Поточне опитування
Тема 2. Інституційне забезпечення фінансування проектів сталого розвитку	4	2	10			
Тема 3. Джерела та методи фінансування проектів сталого розвитку	4	2	12			
Змістовий модуль 2. Практичні аспекти фінансування проектів сталого розвитку						
Тема 4. Ініціювання та передінвестиційні дослідження проектів сталого розвитку	4	2	16	1	3	Поточне опитування
Тема 5. Методичні засади розробки проектів сталого розвитку	4	2	20			
Тема 6. Управління фінансуванням проектів сталого розвитку в процесі їх реалізації	4	2	18			
Тема 7. Управління ризиками проектів сталого розвитку та оцінювання ефективності їх фінансування	4	2	13			
Всього	28	14	99	3	6	

(заочна форма навчання)

Тема	Години		
	Лекції	Практичні заняття	СРС
Змістовий модуль 1. Інституційно-теоретичні засади фінансування проєктів сталого розвитку			
Тема 1. Концептуальні основи проєктного підходу у фінансуванні	3	1	18
Тема 2. Інституційне забезпечення фінансування проєктів сталого розвитку			18
Тема 3. Джерела та методи фінансування проєктів сталого розвитку			18
Змістовий модуль 2. Практичні аспекти фінансування проєктів сталого розвитку			
Тема 4. Ініціювання та передінвестиційні дослідження	5	3	20
Тема 5. Методичні засади розробки проєктів сталого			20
Тема 6. Управління фінансуванням проєктів сталого			20
Тема 7. Управління ризиками проєктів сталого розвитку			18
Всього	8	4	138

**5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ
«ФІНАНСУВАННЯ ПРОЄКТІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ»**

Денна форма

Змістовий модуль 1. Інституційно-теоретичні засади фінансування проєктів сталого розвитку

Практичне заняття 1

Тема 1. Концептуальні основи проєктного підходу у фінансуванні

Мета: здобуття знань про концепцію сталого розвитку, особливості розробки і фінансування проєктів розвитку у публічному й корпоративному секторі; розуміння ключових світових тенденцій соціалізації та екологізації фінансів, особливостей застосування проєктного підходу у фінансуванні сталого розвитку; засвоєння прогресивного зарубіжного досвіду фінансування проєктів розвитку.

Питання для обговорення:

1. Концепція сталого розвитку та її вплив на фінансову систему. Базові концепти та принципи сталого розвитку.

2. Соціалізація фінансів. Поняття «зелених» фінансів. Корпоративна соціальна відповідальність.

3. Ресурси фінансування сталого розвитку та їх класифікація.

4. Застосування проєктного підходу у фінансуванні сталого розвитку.

5. Світовий досвід фінансування проєктів розвитку..

Дискусійне обговорення сутності і концепцій сталого розвитку.

Практичне заняття 2

Тема 2. Інституційне забезпечення фінансування проєктів сталого розвитку

Мета: здобуття знань про нормативно-правове та організаційне забезпечення фінансування проєктів сталого розвитку в Україні; організаційні аспекти участі фінансового сектору, міжнародних фінансових інституцій у фінансуванні сталого розвитку; розуміння специфіки фінансування проєктів розвитку в публічному секторі.

Питання для обговорення:

1. Нормативне та організаційне забезпечення фінансування проєктів сталого розвитку. Державна стратегія регіонального розвитку та План заходів її реалізації.
2. Організаційні аспекти участі фінансових установ, МФО у фінансуванні проєктів сталого розвитку.
3. Нормативно-правова база функціонування Державного фонду регіонального розвитку. Фінансування ДФРР та порядок його розподілу у розрізі регіонів.
4. Міжмуніципальне співробітництво як механізм фінансування проєктів сталого розвитку на регіональному рівні..

Дискусійне обговорення основних проблем нормативного та організаційного забезпечення фінансування проєктів сталого розвитку України в умовах війни.

Практичне заняття 3

Тема 3. Джерела та методи фінансування проєктів сталого розвитку

Мета: здобуття знань про джерела та методи фінансування проєктів сталого розвитку, критерії їх відбору та оцінювання; особливості фінансування проєктів розвитку за рахунок коштів держави та ресурсів міжнародних організацій. Отримання навиків пошуку та оцінювання потенційного донора.

Питання для обговорення:

1. Джерела, форми та методи залучення й використання фінансових ресурсів для реалізації проєктів розвитку.
2. Поняття та види грантів. Призначення гранту. Грантодавчі установи.
3. Пошук гранту. Характеристика грантових конкурсів. інтернет-ресурси, інститути, наукові центри як інформаційні джерела пошуку грантів.
4. Інструменти фінансування проєктів сталого розвитку. ЕСКО-фінансування, імпакт-інвестування, зелені облігації.
5. Фінансування проєктів сталого розвитку за рахунок коштів ДФРР.
6. Субвенція на формування інфраструктури ОТГ як джерело фінансування проєктів сталого розвитку.
7. Інноваційні методи фінансування проєктів сталого розвитку у соціальній сфері.
8. Міжнародне фінансування проєктів сталого розвитку та вирішення глобальних екологічних проблем. Програми міжнародної технічної допомоги. Глобальний екологічний фонд.

Дискусійне обговорення механізму міжнародного фінансування проєктів сталого розвитку.

Змістовий модуль 2. Практичні аспекти фінансування проєктів сталого розвитку

Практичне заняття 4

Тема 4. Ініціювання та передінвестиційні дослідження проєктів сталого розвитку

Мета: здобуття знань про проєкт сталого розвитку та організаційно-методичні засади його розробки. Отримання навиків конвертації ідентифікованої проблеми у проєкт розвитку, розробки його основних параметрів.

Питання для обговорення:

1. Поняття проєкту сталого розвитку та його особливості.
2. Взаємозв'язок між публічною політикою, стратегічним плануванням та управлінням проєктами. Цілі сталого розвитку у фінансуванні проєктів сталого розвитку.
3. Технології розробки проєкту сталого розвитку. Передпроєктна стадія. Визначення проблем, конверсія проблеми у проєкт сталого розвитку.
4. Концепція та карта проєкту. Життєвий цикл проєкту. Інтеграція проєкту.
5. Визначення цільової групи проєкту. Матриця оцінювання стейкхолдерів.
6. Середовище проєкту сталого розвитку.

Дискусійне обговорення переваг та недоліків технології розробки проєкту сталого розвитку.

Практичне заняття 5

Тема 5. Методичні засади розробки проєктів сталого розвитку

Мета: здобуття знань про практичні аспекти розробки проєкту та підготовки проєктної заявки на залучення фінансування. Отримання навиків визначення мети та завдань проєкту розвитку, його деталізації; навиків пошуку та оцінювання джерел фінансування, складання бюджету проєкту розвитку.

Питання для обговорення:

1. Поняття мети та завдань проєкту. SMART-аналіз проєкту сталого розвитку.
2. Дерево проблем та Дерево цілей. Визначення методів та етапів досягнення мети і завдань проєкту, очікуваних результатів.
3. Інструменти оцінки проєктів: система SMART, NAOMIE, метод MoSCoW.
4. Складання плану реалізації проєкту. WBS (ієрархічна декомпозиція робіт проєкту). Діаграма Гантта.
5. Визначення ресурсів проєкту та зацікавлених сторін.
6. Логічна схема проєкту. Часові рамки проєкту. План реалізації.
7. Поняття бюджету проєкту та принципи його розробки. Типові помилки при складанні бюджету.
8. Звітність про виконання проєкту, її види.

Дискусійне обговорення щодо діагностики стану проектної заявки на залучення фінансування.

Практичне заняття 6

Тема 6. Управління фінансуванням проектів сталого розвитку в процесі їх реалізації

Мета: здобуття знань про основні аспекти організації управління проектом сталого розвитку в процесі його фінансування. Здобуття навиків формування проектної команди, розподілу обов'язків та відповідності у процесі реалізації проекту розвитку.

Питання для обговорення:

1. Зміст та функції управління проектом розвитку в процесі його реалізації.
2. Організаційні засади управління проектами розвитку в публічному секторі. Поняття проектного офісу. Аутсорсинг, аутстафінг.
3. Організація управління виконанням проекту. Проектна команда. OBS (організаційна структура проекту). RAM (матриця відповідальності).
4. Взаємодія суб'єктів в процесі реалізації проекту. Особливості регулювання договірних відносин у фінансуванні проектів сталого розвитку.
5. Концесія у фінансуванні проектів сталого розвитку в Україні.

Дискусійне обговорення проблем управління за виконанням проекту.

Практичне заняття 7

Тема 7. Управління ризиками проектів сталого розвитку та оцінювання ефективності їх фінансування

Мета: здобуття знань про ризики, які супроводжують проекти розвитку на різних етапах їх фінансування, методи їх ідентифікації та управління. Здобуття навиків застосування методів оцінювання ризиків реалізації проектів розвитку, оцінки ефективності проекту та забезпечення його сталості.

Питання для обговорення:

1. Ризики фінансування проектів сталого розвитку, їх класифікація та способи ідентифікації.
2. Методи оцінювання ризиків проектів сталого розвитку.
3. Особливості управління ризиками проектів розвитку.
4. Поняття сталості проекту розвитку, його види та способи забезпечення.
5. Оцінювання ефективності проектів розвитку.

Моделювання практичних ситуацій, пов'язаних з ризиками фінансування проектів сталого розвитку.

Заочна форма

Практичне заняття 1

Тема 1. Концептуальні основи проєктного підходу у фінансуванні

Мета: здобуття знань про концепцію сталого розвитку, особливості розробки і фінансування проєктів розвитку у публічному й корпоративному секторі; розуміння ключових світових тенденцій соціалізації та екологізації фінансів, особливостей застосування проєктного підходу у фінансуванні сталого розвитку; засвоєння прогресивного зарубіжного досвіду фінансування проєктів розвитку.

Питання для обговорення:

1. Концепція сталого розвитку та її вплив на фінансову систему. Базові концепти та принципи сталого розвитку.
2. Соціалізація фінансів. Поняття «зелених» фінансів. Корпоративна соціальна відповідальність.
3. Ресурси фінансування сталого розвитку та їх класифікація.
4. Застосування проєктного підходу у фінансуванні сталого розвитку.
5. Світовий досвід фінансування проєктів розвитку..

Дискусійне обговорення сутності і концепцій сталого розвитку.

Тема 2. Інституційне забезпечення фінансування проєктів сталого розвитку

Мета: здобуття знань про нормативно-правове та організаційне забезпечення фінансування проєктів сталого розвитку в Україні; організаційні аспекти участі фінансового сектору, міжнародних фінансових інституцій у фінансуванні сталого розвитку; розуміння специфіки фінансування проєктів розвитку в публічному секторі.

Питання для обговорення:

1. Нормативне та організаційне забезпечення фінансування проєктів сталого розвитку. Державна стратегія регіонального розвитку та План заходів її реалізації.
2. Організаційні аспекти участі фінансових установ, МФО у фінансуванні проєктів сталого розвитку.
3. Нормативно-правова база функціонування Державного фонду регіонального розвитку. Фінансування ДФРР та порядок його розподілу у розрізі регіонів.
4. Міжмуніципальне співробітництво як механізм фінансування проєктів сталого розвитку на регіональному рівні..

Дискусійне обговорення основних проблем нормативного та організаційного забезпечення фінансування проєктів сталого розвитку України в умовах війни.

Тема 3. Джерела та методи фінансування проєктів сталого розвитку

Мета: здобуття знань про джерела та методи фінансування проєктів сталого розвитку, критерії їх відбору та оцінювання; особливості фінансування проєктів

розвитку за рахунок коштів держави та ресурсів міжнародних організацій. Отримання навиків пошуку та оцінювання потенційного донора.

Питання для обговорення:

1. Джерела, форми та методи залучення й використання фінансових ресурсів для реалізації проєктів розвитку.
2. Поняття та види грантів. Призначення гранту. Грантодавчі установи.
3. Пошук гранту. Характеристика грантових конкурсів. інтернет-ресурси, інститути, наукові центри як інформаційні джерела пошуку грантів.
4. Інструменти фінансування проєктів сталого розвитку. ЕСКО-фінансування, імпакт-інвестування, зелені облігації.
5. Фінансування проєктів сталого розвитку за рахунок коштів ДФРР.
6. Субвенція на формування інфраструктури ОТГ як джерело фінансування проєктів сталого розвитку.
7. Інноваційні методи фінансування проєктів сталого розвитку у соціальній сфері.
8. Міжнародне фінансування проєктів сталого розвитку та вирішення глобальних екологічних проблем. Програми міжнародної технічної допомоги. Глобальний екологічний фонд.

Дискусійне обговорення механізму міжнародного фінансування проєктів сталого розвитку.

Змістовий модуль 2. Практичні аспекти фінансування проєктів сталого розвитку

Практичне заняття 2

Тема 4. Ініціювання та передінвестиційні дослідження проєктів сталого розвитку

Мета: здобуття знань про проєкт сталого розвитку та організаційно-методичні засади його розробки. Отримання навиків конвертації ідентифікованої проблеми у проєкт розвитку, розробки його основних параметрів.

Питання для обговорення:

1. Поняття проєкту сталого розвитку та його особливості.
2. Взаємозв'язок між публічною політикою, стратегічним плануванням та управлінням проєктами. Цілі сталого розвитку у фінансуванні проєктів сталого розвитку.
3. Технології розробки проєкту сталого розвитку. Передпроєктна стадія. Визначення проблем, конверсія проблеми у проєкт сталого розвитку.
4. Концепція та карта проєкту. Життєвий цикл проєкту. Інтеграція проєкту.
5. Визначення цільової групи проєкту. Матриця оцінювання стейкхолдерів.
6. Середовище проєкту сталого розвитку.

Дискусійне обговорення переваг та недоліків технології розробки проєкту сталого розвитку.

Тема 5. Методичні засади розробки проєктів сталого розвитку

Мета: здобуття знань про практичні аспекти розробки проєкту та підготовки проєктної заявки на залучення фінансування. Отримання навиків визначення мети та завдань проєкту розвитку, його деталізації; навиків пошуку та оцінювання джерел фінансування, складання бюджету проєкту розвитку.

Питання для обговорення:

1. Поняття мети та завдань проєкту. SMART-аналіз проєкту сталого розвитку.
2. Дерево проблем та Дерево цілей. Визначення методів та етапів досягнення мети і завдань проєкту, очікуваних результатів.
3. Інструменти оцінки проєктів: система SMART, NAOMIE, метод MoSCoW.
4. Складання плану реалізації проєкту. WBS (ієрархічна декомпозиція робіт проєкту). Діаграма Гантта.
5. Визначення ресурсів проєкту та зацікавлених сторін.
6. Логічна схема проєкту. Часові рамки проєкту. План реалізації.
7. Поняття бюджету проєкту та принципи його розробки. Типові помилки при складанні бюджету.
8. Звітність про виконання проєкту, її види.

Дискусійне обговорення щодо діагностики стану проєктної заявки на залучення фінансування.

Тема 6. Управління фінансуванням проєктів сталого розвитку в процесі їх реалізації

Мета: здобуття знань про основні аспекти організації управління проєктом сталого розвитку в процесі його фінансування. Здобуття навиків формування проєктної команди, розподілу обов'язків та відповідності у процесі реалізації проєкту розвитку.

Питання для обговорення:

1. Зміст та функції управління проєктом розвитку в процесі його реалізації.
2. Організаційні засади управління проєктами розвитку в публічному секторі. Поняття проєктного офісу. Аутсорсинг, аутстафінг.
3. Організація управління виконанням проєкту. Проєктна команда. OBS (організаційна структура проєкту). RAM (матриця відповідальності).
4. Взаємодія суб'єктів в процесі реалізації проєкту. Особливості регулювання договірних відносин у фінансуванні проєктів сталого розвитку.
5. Концесія у фінансуванні проєктів сталого розвитку в Україні.

Дискусійне обговорення проблем управління за виконанням проєкту.

Тема 7. Управління ризиками проєктів сталого розвитку та оцінювання ефективності їх фінансування

Мета: здобуття знань про ризики, які супроводжують проєкти розвитку на різних етапах їх фінансування, методи їх ідентифікації та управління. Здобуття навиків застосування методів оцінювання ризиків реалізації проєктів розвитку, оцінки ефективності проєкту та забезпечення його сталості.

Питання для обговорення:

1. Ризики фінансування проєктів сталого розвитку, їх класифікація та способи ідентифікації.
2. Методи оцінювання ризиків проєктів сталого розвитку.
3. Особливості управління ризиками проєктів розвитку.
4. Поняття сталості проєкту розвитку, його види та способи забезпечення.
5. Оцінювання ефективності проєктів розвитку.

Моделювання практичних ситуацій, пов'язаних з ризиками фінансування проєктів сталого розвитку.

6. КОМПЛЕКСНЕ ПРАКТИЧНЕ ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Для набуття умінь самостійного мислення і самоконтролю у студентів особливе значення має виконання комплексного практичного індивідуального завдання (КПЗ) з дисципліни «Фінансування проєктів сталого розвитку», яке виконується самостійно кожним студентом згідно методичних рекомендацій. Воно охоплює основні теми дисципліни та має на меті більш глибоке й повне засвоєння теоретичного матеріалу, оволодіння навиками застосування набутих теоретичних знань щодо розробки проєктів сталого розвитку, пошуку джерел їх фінансування, підготовки документації на отримання фінансування та є одним із обов'язкових складових модулів залікового кредиту з дисципліни.

Завдання для виконання комплексного практичного індивідуального завдання:

І частина

Завдання 1. Обґрунтувати необхідність застосування проєктного підходу при реалізації проєктів сталого розвитку на рівні регіонів й територіальних громад, вказати тезисно переваги такої практики для усіх стейкхолдерів.

Завдання 2. Зробити порівняльну характеристику основних інструментів фінансування проєктів сталого розвитку (кредити, боргові цінні папери, лізинг, ендавмент, краудфандинг, державно-приватне партнерство), обґрунтувати сфери їхнього застосування.

II частина

Виконання цієї частини КПЗ ґрунтується на застосуванні кейс-методу і передбачає пошук студентом потенційного донора проєкту сталого розвитку, а також підготовку звернення до донора з обґрунтуванням переваг його участі у фінансуванні проєкту.

Послідовність виконання:

1. Сформулювати концептуальну ідею проєкту розвитку, охарактеризувати його стейкхолдерів, довгострокові та поточні вигоди від його реалізації.

2. Провести моніторинг ЗМІ та інших відкритих джерел інформації для пошуку потенційних донорів обраного проєкту розвитку. Визначити 3-х ймовірних суб'єктів, які могли б виступити спонсором проєкту та обґрунтувати, яким чином обрана тематика проєкту може їх зацікавити, які вигоди вони від цього матимуть та в яких обсягах можна залучити кошти.

3. Підготувати лист звернення до кожного із обраних донорів для отримання фінансування проекту розвитку.

7. ТРЕНІНГ З ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСУВАННЯ ПРОЄКТІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ»

Мета тренінгу з дисципліни «Фінансування проєктів сталого розвитку» – сформулювати у студентів критичного мислення для пропонування професійних рішень щодо розробки проєктів сталого розвитку, пошуку й залучення джерел їх фінансування. Успішне проходження тренінгу сприяє посиленню практичної спрямованості у підготовці фахівців за ступенем вищої освіти «бакалавр».

Проведення тренінгу дозволяє:

– забезпечити засвоєння теоретичних знань, отриманих у процесі вивчення дисципліни «Фінансування проєктів сталого розвитку»;

– розвинути навички пропонування обґрунтованих рішень, використання теоретичних знань для розв’язання практичних завдань і змістовного інтерпретування отриманих результатів.

Організація і порядок проведення тренінгу

1. Вступна частина. Актуалізація теми тренінгового заняття та структуризація процесу його проведення. Ознайомлення студентів з метою тренінгу, його завданнями, процедурою проведення, очікуваними результатами. Представлення програми тренінгу.

2. Організаційна частина. Встановлення правил проведення тренінгу, формування робочих груп студентів, визначення завдань та розподіл ролей. Забезпечення учасників тренінгу роздатковими матеріалами (зразки листа заявки, розрахунку бюджету проєкту, схеми застосування методик дерева цілей, дерева проблем, SMART-аналізу та ін.).

3. Практична частина. Виконання тренінгових завдань у групах із використанням базових та інноваційних методів проведення тренінгу за визначеною темою (проблемою). Підготовка презентаційних матеріалів за результатами виконання тренінгового завдання.

4. Підведення підсумків. Презентація практичної роботи в групах. Обговорення результатів виконання завдань, груповий аналіз недоліків кожної із команд щодо формулювання концептуальної ідеї проєкту, обґрунтування її мети, завдань та результатів, оцінювання стейкхолдерів, складання бюджету та підготовки презентації. Обмін думками з проблематики теми тренінгу, оцінка результативності роботи в групах та досягнення поставлених цілей тренінгу.

Тематика тренінгу

Розробка командами власного проєкту сталого розвитку, обґрунтування джерел фінансування, підготовка проєктної заявки та її публічна презентація.

Алгоритм виконання:

Етап 1. Розробити власний проєкт розвитку для залучення фінансування:

– провести експрес-опитування цільової аудиторії, виявити актуальну суспільну проблему;

- провести аналіз проблеми з використанням методики дерева проблем;
- сформулювати назву, мету та завдання проекту із застосуванням методики дерева цілей;
- провести аналіз проекту за методиками SMART або NAOMIE;
- оцінити стейкхолдерів проекту, проаналізувати можливості їх включення у проект.

Етап 2. Скласти план реалізації та бюджет проекту розвитку. Розрахунки провести у табличній формі, для планування витрат за проектом використовувати відкриті джерела інформації (ціни на товари і послуги, ставки орендної плати, розміри оплати праці та ін.). Розробити кількісні та якісні показники оцінювання результатів проекту. Оцінити сталість проекту розвитку. Описати ризики та можливості реалізації проекту після завершення фінансування.

Етап 3. Скласти проектну заявку із заповненням усіх елементів апікаційної форми. Підготувати презентацію розробленого проекту.

7. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Для успішного вивчення і засвоєння дисципліни «Фінансування проектів салого розвитку» студенти повинні володіти значним обсягом інформації, частину якої вони отримують і опрацьовують шляхом самостійної роботи. Самостійна робота полягає в опрацюванні положень фінансового законодавства та навчальної і наукової фахової фінансової літератури.

№ теми	Тематика	К-сть годин	
		Денна	Заочна
<i>Тема 1</i>	1. Сутність фандрайзингу, його роль у фінансуванні проектів сталого розвитку(підготувати реферат) 2. Концепція сталого розвитку(підготувати наукову доповідь) 3 «Зелені» фінанси(підготувати наукову доповідь) 4 Глобальний тренд соціалізації фінансів(підготувати есе) 5 Корпоративна соціальна відповідальність в Україні(підготувати аналітичну доповідь) 6 Фінансування проектів сталого розвитку у країнах ринкової економіки(підготувати наукову доповідь) 7 Світовий рейтинг благодійності(підготувати есе)	10	18
<i>Тема 2</i>	1. Нормативно-правове забезпечення фінансування проектів сталого розвитку в Україні(підготувати реферат) 2. Державна стратегія регіонального розвитку та План заходів її реалізації(підготувати реферат) 3. Політика Національного банку України щодо розвитку сталого фінансування(підготувати аналітичну доповідь) 4. Роль банківського сектору у фінансуванні проектів сталого розвитку(підготувати аналітичну доповідь) 5. Європейський інвестиційний банк у фінансуванні проектів сталого розвитку(підготувати реферат)	10	18

	<p>6. Субвенція на формування інфраструктури як джерело ресурсів для реалізації проєктів сталого розвитку(підготувати аналітичну доповідь)</p> <p>7. Міжмуніципальне співробітництво як механізм фінансування проєктів сталого розвитку(підготувати есе)</p>		
<i>Тема 3</i>	<p>1. Глобальна та національна система фінансування сталого розвитку (підготувати реферат)</p> <p>2. Програми міжнародної технічної допомоги у фінансуванні проєктів сталого розвитку в Україні (підготувати аналітичну доповідь)</p> <p>3. Зелений кліматичний фонд (підготувати есе)</p> <p>4. Порівняльна характеристика зеленого (соціально відповідального) інвестування в Україні та окремих країнах Європи (підготувати аналітичну доповідь)</p> <p>5. Використання ЕСКО-фінансування у реалізації проєктів розвитку в Україні (підготувати аналітичну доповідь)</p> <p>6. Перспективи застосування механізму імпаکت-інвестування у фінансуванні проєктів сталого розвитку (підготувати реферат)</p>	12	18
<i>Тема 4</i>	<p>1. Суспільна потреби та проєкти розвитку: діалектика залежності (підготувати реферат)</p> <p>2. Публічна політика, стратегічне планування та фінансуванням проєктів сталого розвитку (підготувати проєкт)</p> <p>3. Імплементация проєктного підходу в бюджетну практику (підготувати реферат)</p> <p>4. Бенефіціари проєкту сталого розвитку (підготувати проєкт)</p>	16	22
<i>Тема 5</i>	<p>1. Застосування SMART-аналізів підготовці проєкту сталого розвитку (підготувати презентацію)</p> <p>2. Методи часового планування проєктів сталого розвитку(підготувати реферат)</p> <p>3. Грант як інструмент фінансування проєкту сталого розвитку (підготувати есе)</p> <p>4. Характеристика грантових конкурсів та їх особливості (підготувати презентацію)</p> <p>5. Інформаційні джерела грантрайтингу (підготувати реферат)</p> <p>6. Ключові правила планування витрат проєкту сталого розвитку(підготувати реферат)</p>	20	22
<i>Тема 6</i>	<p>1. Технології розробки та реалізації проєкту розвитку(підготувати реферат)</p> <p>2. Методичні підходи до складання заявки на отримання фінансування(підготувати презентацію)</p> <p>3. Команда проєкту розвитку та підходи до її формування (підготувати презентацію)</p> <p>4. Схеми взаємодії суб'єктів в процесі реалізації проєкту (підготувати проєкт)</p> <p>5. Організація управління проєктами розвитку в публічному секторі. Проєктний офіс.(підготувати презентацію)</p> <p>6. Перспективи концесії у реалізації проєктів розвитку в Україні (підготувати наукову доповідь)</p>	18	22
<i>Тема 7</i>	<p>1. Проєктна діяльність як сфера високоризикових операцій (підготувати наукову доповідь)</p>	13	18

	2. Методи оцінювання ризиків проєктів розвитку (підготувати реферат) 3. Метод сценарного моделювання та особливості його застосування (підготувати реферат) 4. Управління ризиками проєктів сталого розвитку (підготувати проєкт) 5. Сталість проєктів розвитку та методи її забезпечення (підготувати есе) 6. Дискусійні питання оцінювання ефективності проєктів сталого розвитку (підготувати наукову доповідь)		
	Разом	99	138

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У навчальному процесі застосовуються: лекції, практичні та індивідуальні заняття, консультації, самостійна робота, робота у групах, методи опитування, тестування, моделювання практичних ситуацій, реферування, виконання КПЗ, есе, підготовка і презентація проєктів.

10. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни «Фінансування проєктів сталого розвитку» використовуються такі методи оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування, тестування;
- презентації результатів виконаних завдань;
- оцінювання результатів модульної контрольної роботи;
- оцінювання комплексного практичного індивідуального завдання;
- оцінювання результатів самостійної роботи студентів;
- наукова дискусія;
- інші види індивідуальних і групових завдань.

11. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції інституту за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Письмові роботи (теоретична частина КПЗ) підлягають перевірці на наявність плагіату та допускаються до захисту з коректними текстовими запозиченнями (не більше 25 %). Використання

друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету (інституту).

12. КРИТЕРІЇ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Фінансування проєктів сталого розвитку» визначається як середньозважена величина залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Разом
30 %	40 %	30 %	100%
1. Усне опитування, тестування під час заняття та самостійна робота (1-3 теми) – по 10 балів за тему, макс.30 балів) 2. Модульна контрольна робота (колоквіум, теми 1-3), макс. 70 балів	1. Усне опитування, тестування під час заняття та самостійна робота (4-7 теми) – по 10 балів за тему, макс. 40 балів) 2. Модульна контрольна робота (теми 4-7), макс. 60 балів	1. Підготовка КПЗ, макс. 40 балів 2. Захист КПЗ, макс. 40 балів 3. Розв'язування завдань під час тренінгу, макс.20 балів	100

Шкала оцінювання

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90 – 100	відмінно	A (відмінно)
85 – 89	добре	B (дуже добре)
75 – 84		C (добре)
65 – 74	задовільно	D (задовільно)
60 – 64		E (достатньо)
35 – 59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1 – 34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

13. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

№ п/п	Найменування	Номер теми
1	Мультимедійний проектор	1-7
2	Проекційний екран	1-7
3	Комунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Opera, Google Chrome, Firefox)	1-7
4	Наявність доступу до мережі Інтернет	1-7
5	Персональні комп'ютери	1-7
6	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-7
7	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-7
8	Програмне забезпечення: ОС Windows	1-7
9	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; PowerPoint і т.і.)	1-7
10	Google Forms, Google Sheets	1-7

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Башлай С. В., Салата Г. В. Технологія фандрайзингу для стимулювання розвитку об'єднання територіальних громад. Наукові записки Національного університету «Острозькаакадемія». Серія «Економіка». Острог: Вид-во НаУОА, березень 2021. № 20(48). С. 96-101.

2. Білявська О. Диверсифікація джерел надходжень як умова фінансової автономії закладів вищої освіти. Науковий вісник Полісся. 2020. № 2 (21). С. 57-66.

3. Головня О. Інноваційні технології фінансування соціального розвитку національної економіки. Науковий вісник ІФНТУНГ. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. 2019. № 2 (20). С. 93-102.

4. Данилова Л. Застосування інструментів фандрайзингу для реалізації проєктів місцевого значення об'єднаних територіальних громад. Публічне управління і адміністрування в Україні. 2020. Вип. 20. С. 32-37.

5. Демуз І. Фандрайзинг і грантрайтинг як особливий фінансовий механізм міжнародної підтримки наукових проєктів в Україні. Економічний вісник університету. 2019. № 43. С. 12-20.

6. Демченко О.П. Інструментарій фінансової підтримки територіальних громад. Економіка та суспільство. 2021. № 26. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/327/312>

7. Демченко О. Фінансові інструменти розвитку територіальних громад. Економіка та суспільство. 2021. № 27. URL: <http://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/414/401>

8. Дурман М. О., Дурман О. Л. Субвенція на розвиток інфраструктури об'єднаних територіальних громад як інструмент впровадження нової регіональної політики. Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування. 2018. № 2. С. 37-42. URL: http://el-zbirn-du.at.ua/2018_2/15.pdf

9. Желюк Т., Жуковська А. Джерела фінансового забезпечення інклюзивного розвитку територіальних громад. Вісник економіки. 2022. Вип. 3. С. 183-202. DOI: <https://doi.org/10.35774/visnyk2022.03.183>
10. Козак В. Фандрайзинг як інструмент розвитку територіальних громад в умовах децентралізації. Державне управління та місцеве самоврядування. 2018. Вип. 3 (38). С. 131-141.
11. Косович Б. Соціальне підприємництво в Україні: актуальні питання становлення. Економіка та держава. 2020. № 3. С. 77-81.
12. Лисяк Л., Зюзін В., Петрова Я. Розширення джерел фінансування реалізації державних програм людського розвитку: залучення соціально відповідального бізнесу та використання інноваційних технологій. Науковий вісник Полісся. 2021. № 2 (21). С. 6-16.
13. Ловінська Л. Г., Левицька С. О., Осадча О. О. Ендаумент в діяльності вітчизняних закладів вищої освіти: практика застосування та обліку. Економіка, управління та адміністрування. 2019. № 3(89). С. 119-128.
14. Лункіна Т., Іваненко Г. Особливості розвитку соціального підприємництва: закордонний досвід. ModernEconomics. 2019. № 1 (5). С. 142-147.
15. Марущин Ю. В. Інструменти бюджетної підтримки розвитку об'єднаних територіальних громад. Університетські наукові записки. 2018. № 66. С. 200-210.
16. Насібова О. Діджитал-технології фінансового забезпечення соціальної сфери. Економічний вісник університету. 2021. Вип. 49. С. 200-208. URL: <https://economicbulletin.com/index.php/journal/article/view/784/792>
17. Основи грантрайтингу та управління проєктами в публічній сфері: метод. рек. для органів влади та недерж. орг-цій / В. В. Белявцева та ін.; за заг. ред. О. В. Кулініча. Харків: Золоті сторінки, 2017. 148 с.
18. Пеліванова Н. І. Розвиток благодійності в Україні: Аналітична записка. К.: НІСД, 2019. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/gromadyanske-suspilstvo/rozvitok-blagodiynosti-v-ukraini>
19. Піхоцька О. М., Гаврилишин П. М. Соціально-економічний розвиток територій: джерела фінансування. Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична. 2022. Вип. 33. С. 167-176. URL: <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/635>
20. Поліщук В. В., Петранова М. Ю., Повханіч В. І. Комплексна гібридна математична модель доцільності фінансування проєктів. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Математика і інформатика». 2022. Вип. 41 (2). С. 128–140. URL: [https://doi.org/10.24144/2616-7700.2022.41\(2\).128-140](https://doi.org/10.24144/2616-7700.2022.41(2).128-140)
21. Полянська А., Запужляк І., Вербовська Л. Управління розвитком територіальних громад на засадах проєктного підходу: досвід, інструменти та фінансування. Науковий вісник ІФНТУНГ. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. 2021. № 1 (23). С. 75-88.
22. Розробка концептуальної ноти проєкту: Практичний посібник. Проєкт Європейського Союзу. Підтримка регіонального розвитку в Україні. URL: http://surdp.eu/uploads/files/SURDP_Manuals/Project_Concept_Development_Manual_UA.pdf.

23. Рязанова Н. О. Проектне фінансування як інструмент кредитування інвестиційних проектів. Економічний форум. 2022. Вип. 1 (1). С. 143-151. URL: <https://doi.org/10.36910/67752308-8559-2022-1-18>
24. Сисоєнко І., Карлюка Д. Моніторинг проектів міжнародної технічної допомоги. Економіка та суспільство. 2022. Вип. (37). URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-37-5>
25. Теслюк С., Матвійчук Н., Демчук Н. Краудфандинг як сучасний спосіб фінансування: проблеми та перспективи його розвитку в Україні. Економіка та суспільство. 2022. Вип. 37. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-37-16>
26. Buys M., du Plessis P., Mestry R. The resourcefulness of school governing bodies in fundraising: Implications for the provision of quality education. South African Journal of Education. 2020. Vol. 40. No 4. URL: <https://www.ajol.info/index.php/saje/article/view/204970>
27. Filo K., Fechner D., Inoue Yu. Charity sport event participants and fundraising: An examination of constraints and negotiation strategies. Sport Management Review. 2020. Vol. 23. Issue 3. pp. 387-400.
28. Good R. M., Nelson K. L. With a little help from our friends: private fundraising and public schools in Philadelphia. Journal of Education Policy. 2021. Vol. 36. Issue 4. pp. 480-503
29. Kim M., Mason D. P. Government funding and fundraising: an online experiment of nonprofit leader preferences and personality. Journal of Public Budgeting, Accounting & Financial Management. 2020. Vol. 32. No 4. pp. 605-622.
30. Li Yu-M., Wu J. D., Hsieh Ch. Yu., Liou J. H. A social fundraising mechanism for charity crowdfunding. Decision Support Systems. 2020. Vol. 129. pp. 113-170.
31. Mancera R. T., Perdosa C. d H., Maldonado C. J., Sanchez P. I. Public Relations and the Fundraising professional in the Cultural Heritage Industry: a study of Spain and Mexico. Revista internacional de relaciones publicas. 2021. No 21. Vol. XI. pp. 27-48. URL: <http://revistarelacionespublicas.uma.es/index.php/revrrpp/article/view/698/407>
32. McClure K. R., Eppenstein Anderson P. N. An Uneven Playing Field: Fundraising at Regional Public Universities in the Aftermath of the Great Recession. Philanthropy & Education. 2020. Vol. 3. No 2. pp. 1-26
33. Nageswarakurukkal K., Gonçalves P., Moshtari M. Improving Fundraising Efficiency in Small and Medium Sized Non-profit Organizations Using Online Solutions. Journal of Non-profit & Public Sector Marketing. 2020. Vol. 32. Issue 3. pp. 286-311. <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/10495142.2019.1589627>
34. Schaller S., Nisbet E. Regulating private support for public goods: de-clubbing public schools. Journal of Education Policy. 2020. Vol. 35. Issue 3. pp. 287-314.
35. Yoon E. S., Young J., Livingston E. From bake sales to million-dollar school fundraising campaigns: the new inequity. Journal of Educational Administration and History. 2020. Vol. 52. Issue 1. pp. 25-38.